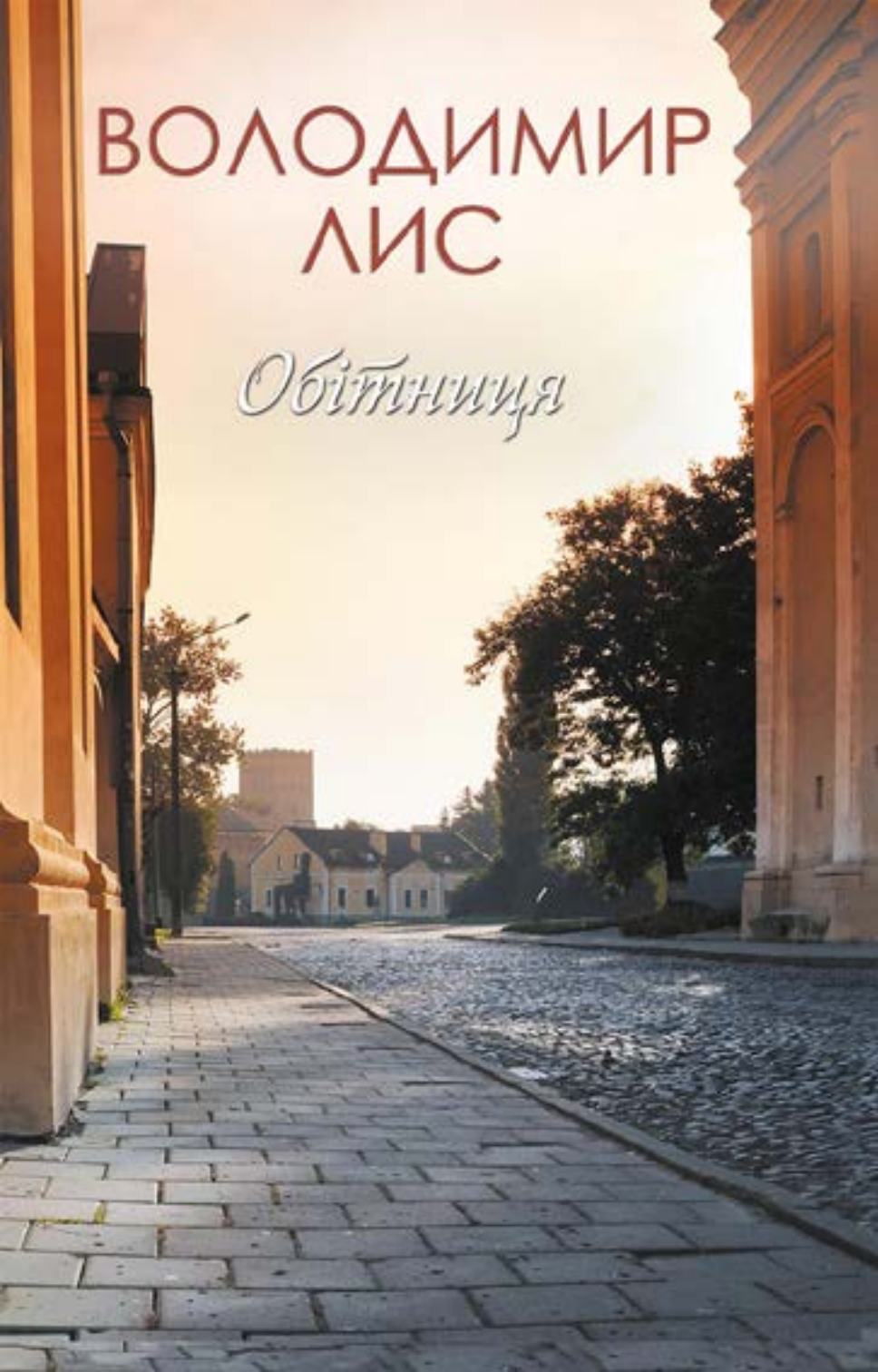

ВОЛОДИМИР ЛИС

Обітниця

*Від Золотого
письменника України*

Володимир Лис

Обітниця

Роман

ХАРКІВ **КЛУБ**
2019 СІМЕЙНОГО
ДОЗВІЛЯ

УДК 821.161.2
Л63

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Обережно! Ненормативна лексика!

Дизайнер обкладинки *Владлен Трубчанінов*

На обкладинці використано фото *Віктора Чухрая*

ISBN 978-617-12-7282-8 (PDF)
ISBN 978-617-12-5877-8

- © Лис В. С., 2019
- © Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2019
- © Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2019

Коли Він заспокоїть,
То хто винуватити буде?
Йов, 34—29

Обітниця — чого варта вона тепер?
Тар'єй Весел

Що, коли я доживу!
Що, коли знову повернутися
Мені судилося під кінець!
Дзюнтоку-ін

ЧАСТИНА ПЕРША

ЧАС ПОВЕРТАТИ БОРГИ

1

Богдан тоді повертався додому і при підході до свого будинку побачив біля воріт жіночу фігурку. Його явно чекали. Та ще й хто... сусідка Алевтина! Це його здивувало, бо жінка з крайнього на їхній вулиці будинку вела замкнуте життя і взагалі мала репутацію самітниці й дивачки. Вона єдина з жінок на їхній вуличці, та що там вуличці, єдина в Старому місті, а може, й у всьому Лучеську не носила ніякої зачіски, а ходила завжди з геть виголоною (саме виголоною, а не постриженою налісо) головою, ніколи ні з ким не спілкувалася, а при зустрічі могла хіба щось погордливо буркнути на знак вітання. Цього ж разу Богдан уперше побачив її усмішку — привітну й мовби до чогось заохочувальну.

— Доброго вечора, — сказала Алевтина. — А я вас чекаю. Можна б, звісно, й зайти, але я не звикла ні до кого заходити без запрошення.

— Треба було зайти, — сказав Богдан. — Моя Марічка вже повинна бути вдома.

Алевтина знову всміхнулася. Її виголена голова блищала, мовби даруючи цим поблиском першим сутінкам ще один промінчик, і Богдан подумав, що ця голова схожа на ліхтар і Алевтині можна при цьому живому ліхтарі не боятися, коли ще дужче стемніє. Як би ця дивна жінка повелася, коли б він сказав, на що схожа її голова? Обурилася б, сприйняла за безтактність? Напевне.

— Як мило називати дружину Марічкою, — Алевтина трохи схилила свою голомозу макітерку. — Не Марією, не Марусею чи Маруською, а саме Марічкою.

«Виразка ж ти, певно, добряча, — подумав Богдан. — Того й сама. І чого ж тобі треба?»

— А те, як ви промовили — Марічка, — свідчить про вашу поетичну натуру, — продовжила «виразка» Алевтина. — Тільки не хмуртеся. Ліпше гляньте он туди. Що ви бачите?

— Те, що й завжди, — відповів Богдан. — Будинок перед замком.

— Не просто будинок, а неоковирна споруда, яка геть затуляє замок, славетний Лучеський замок! Ми його ніколи не бачимо зі своєї вулички. Вам не здається вкрай дивним, навіть образливим такий парадокс — жити біля замку й ніколи його не бачити...

— Ну, варто пройти метрів сто, а може, й менше по вулиці, і ми побачимо наш замок у всій його красі. Та й вежу звідси видно, — Богдана почала забавляти мова цієї голомозої жінки — до чого вона гне?

А гнула вона до того, що повідомила: можна позбутися цього осоружного для неї будинку, в якому містилися стоматологічна поліклініка, аптека і якась контролююча організація. Вона точно знає, що будинок виставляють на продаж, приватизують, і завтра тут буде комісія з Фонду держмайна для його остаточної оцінки перед тим, як виставити на аукціон.

— Але я не збираюся брати участь у торгах, — сказав Богдан.

— А я збираюся, — сказала оригінальна сусідка. — Хочу здійснити символічний акт: купити цей будинок, щоб знести його й відкрити простір для споглядання замку. І ви можете в цьому мені допомогти. Не лякайтесь, я не божевільна й не запрошую вас до спілки. Просто я завтра маю бути у відрядженні, тож чи не були б ви такі ласкаві прийти замість мене до тої комісії й поцікавитися, коли аукціон і як вони планують оцінювати цей будинок. Ну хоча б довідайтеся про його стартову ціну. Може, спробуєте, мій ласкавий пане?

Голомоза Алевтина говорила правильною і навіть витонченою, інтелігентною мовою, і в той же час у тій мові чулася погано прихована іронія. Богдан подумав, що та іронія сидить у ній постійно, може, то її щит перед цим світом, як і поголена голова. А може, Алевтина тримає її близько до кінчика язика й виливає по краплинці, дозовано, вона переповнена цією іронією, як замаскованою отрутою, і боїться виплеснути ту отруту в більшій дозі, бо інакше стане затоплювати все довкола.

Вона хоче бачити щодень замок, неодмінно бачити від свого будинку, від їхньої вулички Обітниці? То була примха. І в той же час... У той же час її потреба, якої у Богдана досі, відколи він живе на Обітниці, не було. Чому не було?.. Він, певне, не має чогось такого, що має ця дивна жінка? Богдан глянув на неї, пообіцяв завтра прийти.

— Тоді, як казали в містечку, звідки я родом, велике-превелике вам гранд мерсі, — мовила Алевтина. — Он уже у вашому вікні силует ніжної Марічки згоряє од ревнощів. Заспокойте свою кохану жіночку: я холодніша за це осіннє надвечір'я.

«Але як би тобі хотілося, щоб до когось ревнували», — подумав Богдан.

Він провів поглядом Алевтину поставу, яка потягла за собою запах парфумів і рештки невидимого диму, що раптом з'явився довкола цієї дивної з поголеною головою жінки. Жінки, яка хотіла купити (чи тільки таємно цього прагла) будинок, що затуляв замок. Жінки, яка пішла не попрощавшись, так стрімко попрямувала до свого крайнього дому, мовби втікала чи боялася, що сусід передумає і гукне про те навздогін.

І Богдан таки навідався наступного дня до будівлі, яку мали продавати. Благо, міг покинути свою крамничку-майстерню коли завгодно. Ризикував хіба тим, що хтось за його відсутності поцілував би на дверях замок. Дочекався двох чоловіків і жінки з того фонду. І поцікавився, за скільки продаватимуть будинок. Отримав скептичний жіночий позирок, який свідчив, що він явно не скидається на багатого покупця.

— Дізнаєтесь на аукціоні, — сказала жінка.

Богданові хотілося зіграти не те що вар'ята, а багатого вар'ята. Але бажання враз минуло. Вивітрилося. Бо із-за будинку — довгого, неоковирного й доволі обдертого — раптом вирвався вітер. Та такий, що зірвав із голови жінки капелюшок. Богдан кинувся — інстинктивно, хоча встиг подумати: «Мій шанс» — і наздогнав це рожеве диво аж за будинком. Капелюшок пахнув парфумами і ще чимось незрозумілим, а може, й таємничим. Богдан поніс його, мов коштовний скарб, двома руками і вручив засушеній зануді, як він оцінив жінку з комісії. Та гречно подякувала, дмухнула на капелюшок перед тим, як надягнути на високу копицю-зачіску. І милостиво сказала, що стартова ціна очевидно буде не менш мільйона гривень, адже це єдиний будинок в історико-культурному заповіднику, який підлягає продажу. Мали його знести, бо не має історичної цінності, але є люди, котрі хочуть переобладнати будинок під

ресторан. Бо ж місце вигідне, поруч із замком. І все ж вони не просто продають, а виставляють на аукціон. Усе чесно! Отож пан може позмагатися.

— А як ви хочете його використати? — спитала жінка.

І тут на Богдана зненацька напав приступ веселощів. І він іронічно, весело промовив, що особа, котру він представляє — ледь не вимовив: лиса особа — хоче просто знести будинок, бо він заважає їй з їхньої вулиці Обітниць бачити замок. Знести — і все. Він уже своє відслужив.

— Обітниця? — перепитав чоловік, що стояв поруч із жінкою в рожевому капелюшку, який порятував Богдан. — Вулиця справді так називається?

— А чому б і ні, — відказав Богдан. — Колись так називали, а тепер відновили старовинну назву, десь, здається, у дев'яностому році. Поруч є вулиця Плитниця, то чому б не бути Обітниця?

«Справді, чому б і не бути?» — так думав Богдан теперішній, в'язень, зек, що ось уже восьмий рік позбавлений волі за злочини, яких не скоїв і не міг скоїти. Він прокидається о другій чи третій годині й не може до ранку заснути. Або засинає за пів години до загального підйому. Не раз і не два згадує Шевченків образ: «Не спалося, — а ніч, як море». А йому хочеться і заснути, і розсунути цю ніч руками, зробити її всеосяжною і нескінченною. Щоб вона ніколи не закінчувалася, не було підйому, умивання й шикунання, щоденних перепалок, постійної настороги й боротьби за життя. Хоча б такого, яким воно є тепер.

«Чому б і не бути?» — слова з далекого минулого. Справді, як він довідався, Обітниця стала Обітницею тоді, коли в Лучеську відновилися давні назви вулиць, таких як Градний узвіз, Кривий вал, На Таборищі й подібні. До того їхня вулиця носила ім'я якогось маловідомого партійного діяча. Який діяч — така й вуличка. Але хто дав таку первинну